

Nauka prawa w Gdańsku w XX i XXI wieku

50-lecie
Uniwersytetu
Gdańskiego

Nauka prawa w Gdańsku w XX i XXI wieku

Księga 50-lecia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

Komitet redakcyjny

Wojciech Zalewski (przewodniczący)

Janina Ciechanowicz-McLean

Anna Machnikowska

Jakub Stelina

Andrzej Szmyt

Jarosław Warylewski

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2020

Redaktor Wydawnictwa

Joanna Kamień

Projekt okładki, stron tytułowych i układu typograficznego

Karolina Johnson

Skład i łamanie

Michał Janczewski

Publikacja sfinansowana ze środków

Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2020

ISBN 978-83-8206-103-1

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37; 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

Spis treści

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego po 50 latach (Wojciech Zalewski)	13
Nota edytorska	18
Wykaz skrótów	19

Rozdział I **Historia prawa**

Katedra Historii Prawa (Tadeusz Maciejewski)	25
Zakład Prawa Rzymskiego (Beata J. Kowalczyk, Jacek Wiewiorowski)	49
Donald Steyer	
Polityka morska państwa polskiego w latach 1918-1945	53
Edwin Rozenkranz	
Wymiar sprawiedliwości. Rytuał i urzędzenia wykonawcze w gdańskim procesie karnym (kara śmierci)	63
Władysław Rozwadowski	
Kognitor jako zastępca w procesie rzymskim	73
Andrzej Sylwestrzak	
Metodologia przedmiotu historii doktryn politycznych i prawnych	85
Tadeusz Maciejewski	
Studia z dziejów prawa i ustroju wybranych miast Europy (XVIII-XX w.)	103

Jacek Wiewiorowski <i>Classis seleucena – późnorzymska flota wojenna?</i>	113
Michał Gałędek Koncepcje i projekty nowego ustroju administracji dla przyszłego Królestwa Polskiego. Cele, tezy i wnioski badawcze	127

Rozdział II
Teoria i filozofia prawa

Katedra Teorii i Filozofii Państwa i Prawa (Magdalena Glanc-Żabiełowicz, Jarosław Niesiołowski)	143
Katedra Informatyki Prawniczej (Grzegorz Wierczyński, Wojciech Wiewiórowski)	157
Tomasz Langer Maxa Webera koncepcja władzy, prawa i legitymizmu a współczesna teoria państwa i prawa	163
Leszek Starosta Regulacyjne i destrukcyjne sekwencje aktywności politycznej	177
Jolanta Jabłońska-Bonca Poczucie bezpieczeństwa prawnego w negocjacjach a problem kompetencji negocjacyjnych prawników	187
Jerzy Zajadło Osoba czy rzecz – przyczynek do historii orzecznictwa sądów amerykańskich w sprawach niewolniczych	213
Kamil Zeidler Estetyka prawa: ekslibris prawniczy	233
Oktawian Nawrot Modele wykładni funkcjonalnej bioprawa	247
Sebastian Sykuna Etyka prawnicza i kodeksy etyki zawodowej	259
Grzegorz Wierczyński Źródła informacji o prawie w świetle wyników badań empirycznych	275
Tomasz Widłak Pojęcie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości na kanwie Hansa Kelsena projektu sądu światowego	287

Rozdział III
Prawo konstytucyjne

Katedra Prawa Konstytucyjnego i Instytucji Politycznych (Andrzej Szmyt)	307
Andrzej Pułło Idea solidarności w systemie zasad konstytucyjnych	329
Andrzej Szmyt Destrukcja Trybunału Konstytucyjnego w Polsce w świetle opinii Komisji Weneckiej	341
Krzysztof Grajewski Przedterminowe zakończenie kadencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w świetle art. 12 § 1 oraz art. 111 § 1 i § 4 nowej ustawy o Sądzie Najwyższym	359
Piotr Uziębło Konstrukcja instytucji demokracji bezpośredniej w Konstytucji RP na tle współczesnych rozwiązań ustrojowych	373
Marcin Michał Wiszowaty Sprawiedliwość ślepa czy wrażliwa na kolory? Akcja afirmatywna a zasada równości w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych dotyczącym preferencji rasowych przy ubieganiu się o przyjęcie na studia	391
Anna Rytel-Warzocho Kontrola konstytucyjności prawa przez sądy powszechne – rozwiązania państw nordyckich	413

Rozdział IV
Prawo międzynarodowe i europejskie

Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego (Paweł Kwiatkowski)	429
Katedra Prawa Europejskiego i Komparatystyki Prawniczej (Tomasz T. Koncewicz, Olga Śniadach, Krystyna Warylewska-Kamuś)	435
Katedra Praw Człowieka i Prawa Własności Intelektualnej (Maciej Barczewski, Anna Podolska)	441
Remigiusz Zaorski Międzynarodowy system ochrony biologicznych zasobów morza	449
Andrzej Straburzyński Strefy rybolówcze	469

Zdzisław Brodecki Słowianie w Unii Europejskiej	483
Krzysztof Drzewicki Prawo do rozwoju – próba syntezy	499
Adam Wiśniewski Sprawiedliwość a prawo międzynarodowe	523
Tomasz Tadeusz Koncewicz Jak pisać o Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej i jak rozumieć jego rolę w unijnym porządku prawnym?	543
Maciej Barczewski Własność intelektualna na tle teorii sprawiedliwości Johna Rawlsa	559
Katarzyna Łasak Złe traktowanie dziecka w Europejskiej Karcie Społecznej oraz Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności	567
Monika Adamczak-Retecka Czas na CAFE	587

Rozdział V
Prawo i postępowanie karne

Katedra Prawa Karnego Materialnego i Kryminologii (Jacek Potulski)	597
Katedra Prawa Karnego Procesowego i Kryminalistyki (Łukasz Cora)	609
Marian Cieślak Zasada humanizmu jako naczelną dyrektywą w sferze prawa karnego	623
Henryk Popławski Zagadnienie ryzyka z punktu widzenia odpowiedzialności karnej	645
Jan Grajewski Węzłowe zagadnienia modelu postępowania przygotowawczego w polskim procesie karnym	661
Mirosław Surkont Zmiany dotyczące ochrony wolności w projekcie kodeksu karnego	679
Michał Wojciech Płachta Zasady i przeszkody ekstradycyjne	693

Jarosław Warylewski	
Podstawy filozoficzne kary	711
Wojciech Cieślak	
O życzliwości i erudycji wśród prawników	727
Wojciech Zalewski	
Sprawiedliwość „sprawiedliwości naprawczej”	737
Krzysztof Woźniewski	
Zdolność karnoprosowa uczestników procesu karnego	751
Sławomir Steinborn	
Status osoby podejrzanej w procesie karnym z perspektywy Konstytucji RP (uwagi <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>)	761
Jacek Potulski	
Zakres pojęcia „dziecko” w kodeksie karnym	783

Rozdział VI

Prawo i postępowanie administracyjne

Katedra Prawa Administracyjnego oraz Katedra Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego (Tomasz Bąkowski, Mariusz Bogusz)	807
Wacław Dawidowicz	
Propozycja formuły badań nad prawem administracyjnym	829
Eugeniusz Bojanowski	
Konstrukcja kompetencji organu administracji państwowej	835
Tomasz Bąkowski	
Administracyjne prawo morskie – propozycja wydzielenia	843
Mariusz Bogusz	
O formule „nieodwracalnego skutku prawnego” w rozumieniu art. 156 § 2 k.p.a. – krytycznie	859
Radosław Giętkowski	
Charakter prawny i próba definicji odpowiedzialności dyscyplinarnej	871

Rozdział VII
Prawo gospodarcze publiczne i ochrona środowiska

Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska (Maciej Nyka)	885
Zbigniew Jaśkiewicz Rola prawa w kształtowaniu i realizacji polityki gospodarczej	897
Bronisław Jastrzębski Rodowód i źródła współczesnej polityki rolnej i prawa rolnego	903
Janina Ciechanowicz-McLean Zasady globalnego prawa środowiska	919
Andrzej Powałowski Sprawiedliwość społeczna a działalność gospodarcza	933
Anna Dobaczewska Harmonizacja przesłanek i zakresów odpowiedzialności w europejskim systemie ochrony konkurencji	945
Maciej Nyka Sprawiedliwość międzypokoleniowa w międzynarodowym prawie środowiska	961
Diana Trzcńska Zagospodarowanie przestrzenne polskich obszarów morskich	981

Rozdział VIII
Prawo finansowe

Katedra Prawa Finansowego (Edward Juchniewicz)	995
Jadwiga Jaśkiewiczowa Teoretyczne przesłanki stosowania podatków konsumpcyjnych w systemach podatkowych	1009
Andrzej Drwiłło Postępowanie antysubsydjne w prawie Unii Europejskiej	1021
Jolanta Gliniecka Podstawowe założenia prawa bankowego chroniące interesy banków i ich klientów	1033
Anna Jurkowska-Zeidler Nowa globalna architektura finansowa	1051
Edward Juchniewicz Stosunek prawnopodatkowy a handel elektroniczny	1065

Rozdział IX
Prawo i postępowanie cywilne

Katedra Prawa Cywilnego (Ewa Bagińska, Anna Sylwestrzak)	1081
Katedra Postępowania Cywilnego (Anna Machnikowska)	1097
Katedra Prawa Handlowego (Joanna Kruczałak-Jankowska)	1103
Alicja Kędzierska-Cieślak Powiernictwo (próba określenia konstrukcji prawnej)	1115
Kazimierz Kruczałak Wolność gospodarcza i jej ograniczenia w świetle Konstytucji RP	1127
Sławomir Dalka Dowody w sądowym postępowaniu cywilnym	1139
Jerzy Ciszewski Jakub Knabe Tytuły egzekucyjne na podstawie art. 777 k.p.c.	1147
Ewa Bagińska Rola i ewolucja <i>punitive damages</i> (odszkodowania karnego) w prawie porównawczym	1157
Joanna Kruczałak-Jankowska Umowa o zawieszeniu dochodzenia roszczeń (<i>standstill agreement</i>)	1175
Anna Machnikowska Wolność i władza	1185
Dorota Maśniak Rola państwa w rozwoju ubezpieczeń katastroficznych na przykładzie rozwiązań prawnych dotyczących zarządzania ryzykiem powodzi	1201
Sylwia Majkowska-Szulc Egzekwowanie prawa do prywatności w stosunku do operatorów wyszukiwarek internetowych po wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie <i>Google Spain SL</i>	1213
Anna Sylwestrzak Dalszy zapis	1225

Rozdział X
Prawo pracy

Katedra Prawa Pracy (Maciej Łąga, Jakub Szmit, Michał Szypniewski)	1241
Czesław Jackowiak Podstawowe problemy rekodyfikacji prawa pracy PRL	1255
Urszula Jackowiak Sankcje zatrudniania kobiet przy pracach wzbronionych	1269
Lech Kaczyński Układ zbiorowy pracy – problem konstytucyjny	1281
Jakub Stelina Nowa koncepcja umowy o pracę na czas określony	1297
Alina Wypych-Żywicka O relacji klauzul generalnych: „wypowiedzenie nieuzasadnione” i „społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa”	1309
Monika Tomaszewska Delegowanie pracowników – w poszukiwaniu równowagi między swobodą świadczenia usług a ochroną praw pracownika	1321
Marcin Zieleniecki Prawo do zabezpieczenia społecznego	1337

Rozdział XI
Prawo morskie

Katedra Prawa Morskiego (Dorota Pyć)	1359
Stanisław Matysik Zarys rozwoju awarii wspólnej	1367
Jerzy Młynarczyk Ze studiów nad historią polskiego prawa morskiego	1379
Wojciech Adamczak Unifikacja zasad prawnych ratownictwa morskiego w skali międzynarodowej	1391
Dorota Pyć 100 lat od katastrofy „Titanica” – rozwój prawa bezpieczeństwa morskiego	1403